

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Strada Academiei No. 6.
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

Abonament:
Exemplarul 5 Lei
Pe un an 200 Le.

PARTEA OFICIALĂ

No. 79/1930.

Distincție în Capitulul catedral.

Cu deosebită bucurie comunicăm Ven. Cler diecezan, că Preafericitul Părinte Papa Piu XI. pe vrendicul și distinsul prepozit al Venaratului Nostru Capitulul catedral, Ilmul *Dr. Iacob Radu* prin preainaltul său Decret de dat 23 Decembrie 1929, pe care mai jos îl publicăm în traducere românească, s'a îndurat a-l numi de Protonotar Apostolic ad instar participantium.

PAPA PIU XI.

Iubitului Nostru Fiu Iacob Radu, antistite urban.

Iubitule Fiu, dar și binecuvântare apostolică. Pe ministrii sacrii ai lui Dumnezeu, cari distingându-se prin cucernicie și prin știință se nizuiesc cu neîncreștată străduință să-și împlinescă oficiile ce li-se încredințează și să dovedească fără încetare supunere față de acest Scaun Apostolic, obicinuim a-i împodobi cu onoruri convenite după datina și așezările Pontifilor Romani, înaintașilor Noștri. Cum așadară din luminoasa mărturie a Venerabilului Frate Arhiepiscop al Orăzii Mari am aflat, că Tu, care ești deja cooptat de înaintașul Nostru de recentă amintire între Prelajii Casei Pontificale, îți împlinești cu străduință și cu rodnicie slujba grea încredințată Ție de canonic prepozit al Capitulului Bisericeii Catedrale așa, că te-ai arătat vrednic, ca pentru meritele mai mari ce ți le-ai câștigat să fii promovat la un grad și mai mare a dignității bisericești. Drept-aceea, ca să consimțim și la rugămintele amintitului Tău Arhiepiscop și ca să dăm public o dovadă a bunăvoinței Noastre față de Tine, prin aceste litere cu autoritatea Noastră Te alegem, constituim și punem Protonotar Apostolic în felul participanților. În urmare îți acordăm Ție iubite Fiu toate și singuratecele drepturi, privilegiu, onoruri, prerogative, indulte de cari uzează și se bucură bărbății eclesiastici împodobiți cu aceasta dignitate, mai-ales în virtutea Constituțiunii emanată de Antecesorul Nostru de fericita amintire P. Piu X. despre Colegiul

Protonotarilor în ziua de 21 Februarie 1905. exemplarul tipărit al cărei Constituțiune Ne-am îngrijit să-ți fie trimis. Mai departe în acelaș timp, în care dispunem, ca vestea conferirii acestei dignități să se trimită din oficiu Colegiului Protonotarilor Apostolici participanți, tot atuncea ordonăm, că înainte de a te folosi de beneficiul concesiunii amintită, înaintea Arhiepiscopului Tău, care în aceasta privință va înlocui pe Decanul acelu Colegiu, să faci profesiunea de credință după articolii prescriși de acest Sf. Scaun; să depui jurământul de convenită fidelitate după formularul, care tot asemenea am dispus să-ți fie predat într'un exemplar tipărit; și să observi în sfârșit cu sfințenie toate celelalte lucruri prescise prin aceeași Constituțiune. Acestora nimica stând împotrivă.

Dat în Roma la Sfântul Petru sub inelul Pescarului în ziua XXIII-lea a lunii Decembrie 1929, al Pontificatului Nostru anul al VIII-lea. P. Card. Gasparri, secretar de stat.

Introducerea nomenclaturii în aceasta dignitate s'a făcut din partea Noastră la sfârșitul liturghiei pontificale din ziua de 12 Ianuarie crt.

La mulți ani!

Oradea, 14 Ianuarie 1930.

No. 62/1930.

Ajutor proeșilor deficienți, văduvelor și orfanilor de proeși.

Spre orientare comunicăm, că Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor sub No. 50253/1929 a ordonat pentru proeșii deficienți văduvele și orfanii de proeși următoarele ajutoare:

1. proeșilor deficienți câte 1200 Lei;
2. văduvelor de preot câte 900 Lei;
3. orfanilor de ambii părinți câte 600 Lei;
4. orfanilor de tată câte 300 Lei.

Aceste ajutoare se pot ridica dela oficiul administrativ al fondațiunilor diecezane cu chitanțe în dublu exemplar.

Oradea, 14 Ianuarie 1930.

No. 91/1930.

Preoți repaosaji în anul 1929.

În cursul anului 1929, următorii preoți diecezani au trecut la celea vecinice:

1. Gavril Bardoși, paroh în Derna;
2. Ioan Pop, paroh în Ciulești;
3. Alexandru Frugina, paroh în Bocsig;
3. Gavril Lazar, paroh în Sântlazar;
5. Vasile Ardelean, preot în Uileac.

Pentru repaosul sufletelor acestor confrăți adormiți în Domnul, conform circularului No. 1552/1925, fiecare preot diecezan este dator să celebreze trei Sf. Liturghii.

Oradea, 11 Ianuarie 1930.

No. 3532/1929.

Agru.

În legătură cu îndemnul, pe care în Pastorală Noastră de anul nou l'am dat credincioșilor Noștri pentru a sprijini și conlucra la organizarea cât de întinsă și la activitatea cât de largă a Asociației Generale a Românilor Uniți, comunicăm, că parohiile și filialele Noastre sunt autorizate de a se înscrie și ele ca membrii fie fondatori, fie pe viață sau activi ai A. G. R. U.-lui

Oradea, la 15 Ianuarie 1930.

PARTEA NEOFICIALĂ**DR IACOB RADU****prepozit capitular, prelat papal, protonotar apostolic.**

Încă prin Septembrie 1929 înregistrasem știrea răspândită de gazete că Sf. Sa Papa Piu XI a aflat vrednic pe Il. Sa. Dr. Iacob Radu, prepozit capitular, ca să fie împodobit cu titlul de: Protonotar apostolic „la fel cu participanții”. Este aceasta o înaltă distincție, pe care nu o mai are alt prelat în biserica noastră, și se dă pentru merite și vrednicii ca și acele cu cari este împodobită viața atât de bogată în fapte neperitoare a Il. Sale. Om al datoriei fără nici o târguială mercenară s'a impus și a pus în respect pe toată lumea cu care a avut de-a face. Un caracter ferm, înzestrat cu o extraordinară stăruință în a duce la izbândă orice lucru de care se apucă, s'a manifestat totdeauna ca și omul muncii luând parte la toate manifestațiunile vieții noastre religioase, culturale și sociale. Pretutindeni unde numai s'a simțit nevoie de un îndrumător înțelept sau de un apărător neșovăielnic și cu autoritatea bărbatului integru, l-am văzut și îl vedem cu toții la locul de onoare. Rodnica-i activitate pastorală a lăsat urme neșterse în sufletele credincioșilor; iar ca istoric dotat cu un spirit ager de pătrundere a lucrurilor și prin neobosita activitate culturală ca orator de forță și conferențiar de o cultură științifică superioară, Il. Sa s'a făcut cunoscut tuturor Românilor câștigându-și o reputațiune întemeiată pe muncă și caracter.

Nu se putea ca meritele Il. Sale, una dintre cele mai reprezentative figuri ale Bisericii române unite, să rămână necunoscute înaintea mai marilor Bisericii, dovadă că Sf. Părinte Papa Piu XI. l-a și împodobit cu onoarea ce i se cuvine slujii bune și credincioase a Domnului.

În ziua de Duminecă în 12 Ianuarie cor. cu o solemnitate impresionantă, la sfârșitul Liturghiei săvârșită de I. P. S. Sa Arhiepiscop Dr. Valeriu

Traian Frențiu, asistat de toți membrii capitulari, s'a citit Decretul papal prin care i se acordă titlul de: Protonotar apostolic „la fel cu participanții”, cu dreptul de a purta mitra la slujbele dumnezeiești. În înțelesul Decretului papal, Il. Sa a făcut profesiunea solemnă de credință și a depus jurământul de fidelitate prescrip înaintea I. P. S. Sale Arhiepiscop Dr. Valeriu Traian Frențiu. A urmat apoi un Te Deum, la care Il. Sa a luat parte împodobit cu mitra așa cum i se cuvine.

Rugăm pe Dumnezeu îndurărilor să dăruiască Il. Sale ani mulți în deplină sănătate ca să fie și pe mai departe mândria noastră a tuturor și podoaba Bisericii lui Cristos.

Pentru informarea mai precisă a cititorilor noștri, dăm în cele ce urmează o scurtă schiță biografică și lucrările publicate până acum de Ilustritatea Sa: S'a născut la 2 Ianuarie 1869 în Rădești (mai înainte: Szászujfalu), jud. Alba, din părinți țărani. Liceul l-a făcut în Blaj, iar Filozofia și Teologia în colegiul grecesc Sf. Atanasie din Roma unde a luat doctoratul din amândouă. A fost hirotonit de preot la 17 Aprilie 1892 în Roma, de unde întorcându-se acasă în anul următor, fu numit administrator parohial în Șarmaș, jud. Ciuc; în 17 August 1896 fu numit spiritual la Seminarul teologic din Blaj, și profesor de religie la școala normală de băieți și la școala superioară de fete; la 1 Octombrie 1897 trecu paroh al Românilor uniți și profesor la seminarul catolic din București, în locul fratelui său Demetriu, numit episcop la Lugoj; în 1899 fu primit în dieceza Lugojului și numit arhivar diecezan și vicenotar consistorial și distins cu brâu roșu; delă 17 Aprilie 1902—1911 a fost paroh, protopop și vicarul foraneu al Hațegului; 3 August 1911 canonic în capitulul din Lugoj; în 1913 fu numit vicar general episcopesc

și rector al noului seminar teologic și prof. de istoria bisericească și dreptul canonic.

În 1914, făcând schimb cu colegul său Corneliu Bulc, trecu în capitulul din Oradea, unde și-a continuat activitatea cu zelul și stăruința ce-l caracterizează. În 1916, din încredințarea Episcopului Demetriu Radu, a făcut mai multe vizitații canonice; la 5 Aug. 1916 a fost numit prelat domestic papal; în 28 Iunie 1924 prepozit capitular, iar acum fu împodobit cu rara distincție de: Protonotar apostolic.

* * *

Pe lângă colaborarea la mai multe ziare și reviste, a publicat mai multe lucrări de o reală valoare:

1. Biserica S. Uniri din Tâmpăhaza Uifalău (azi: Rădești), Oradea, 1911.

2. Istoria vicariatului gr. cat. al Hațegului. Lugoj, 1912, un vol. de 414 pag.

3. Dreptul de patronat al fondului catolic relig. și de studii (în revista „Cultura Creștină”), Blaj, 1921.

4. Monografia orașului Oradea, (în Buletinul Societății R. R. de Geografie), 1921.

5. Viața și operele Episcopului Demetriu Radu, vol. I. Predici. Oradea 1923.

6. Manuscrisele din Biblioteca Episcopiei gr. cat. din Oradea. București, 1923. Ed. Academiei Române.

7. Doi luceferi rătăcitori: Gh. Șincai și Samuil M. Clain. București, 1924. Ed. Academiei Române.

8. Samuil Vulcan, Episcopul român-unit al Orăzii: Oradea. 1925.

9. Fundațiunea Episcopului Demetriu Radu. Oradea, 1925.

10. Răspuns și apărare (polemică cu P. S. Sa episcopul rom. ortodox R. Ciorogariu). Oradea, 1927.

11. Episcopul Baron Vasile Erdeli, studiu biografic. Oradea 1928.

12. Istoria diecezei române-unite a Orăzii în Șematismul istoric.

13. Foști elevi români uniți ai școalelor din Roma, Beiuș 1929.

Discurs

rostit de Il. Sa Dr. IACOB RADU, prepozit capitular, la instalarea sa de Protonotar apostolic la 12 Ian. 1930 în catedrala română unită din Oradea.

*Înalt Preasfințite Părinte Episcop,
Venerat Cler,
Iubiți credincioși,*

*„Bine am vestit dreptatea ta...
nu o am ascuns în inima mea; adevărul tău și mântuirea ta am spus“.*

Psalm 33, 12-13

Fericit se simte fără îndoială oricare suflet de român și în legătura drepte credințe cu mama Roma fiind, când din comoara darurilor ei și din belșugul dragostei de mamă, simte revărsându-se și asupra sa o rază de lumină și un mănunchiu de bunătate. Și îndoit de fericit mă simt eu astăzi, când văd, că din aceeaș sfântă Romă, de unde în viața mea cea mai desăvârșită lumină și cele mai bogate daruri sufletești le-am primit, acum din nou cu atât de bogată dărnicie mă împărtășesc prin rara distincție, care s'a publicat prin înaltul decret mai înainte citit.

Poate că multora li-se va părea, că asemenea distincții a persoanelor bisericești, ar fi niște formalități inutile și păcătoase deșertăciuni, de cari fețele bisericești ar trebui să se ferească și cu atât mai puțin să le dorească și râvnească. Dar aievea nu este așa. Căci precum în ordinea naturală, după minunatele cuvinte ale Psalmistului, toată făptura este chemată să laude pe Domnul și toate câte sunt ființe în nemărginitul univers: Lumina și mișcările astrelor, clocolul adâncurilor și zguduirea munților, vârtejurile și vuietul mărilor, murmurul apelor și șoaptele izvoarelor, freacățul codrilor, adierea vânturilor și legănatul frunzelor; toate ființele viețuitoare, cele din adâncul

mărilor, și din desișul codrilor, paserile din aer și miliardele de insecte din lunci și din câmpii, toate în glasurile lor, și florile din lunci și din grădini cu neîntrecutele lor culori și cu ale lor îmbătătoare mirosuri, toate laudă și preamăresc pe Ziditorul și îngrijitorul lor atotputernic. Dar mai ales omul cel zidit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și tuturor ființelor de pe pământ pus cunună și stăpân, și mai pe urmă prin întruparea și moartea de pe cruce a însuși Fiului lui Dumnezeu, din moartea păcatului la viață ridicat, ori unde ar fi, orice limbă ar grăi și în orice credință ar trăi, în multe și felurite limbi și împestrițate rituri, laudă pe Creatorul său și jertfă de mulțumită aducându-i, ca și Părintelui celui preînalt, smerit i-se închină!

Intr'aceiaș chip și în ordinea supranaturală, precum în cer corurile îngerilor și cetele sfinților cu sonore cântări și imnuri neîncetate, laudă și preamăresc pe cerescul Împărat, așa și aici pe pământ în Biserica Lui, varietatea riturilor, diversitatea gradelor ierarhice, cinstea și distincția persoanelor clerului, ca și toată frumusețea, podoaba și bogăția cultului, spre acelaș scop sublim se îndreaptă, ca să dea mărire, laudă și mulțumită aceluia, carele prin unul născut Fiul său întrupat și făcut om, pe temelie Apostolilor, în frunte cu Sf. Petru o a întemeiat, ca print'înșa toți să vină la cunoștința adevărului și să se mântuiască. Așa dară: Glasurile preoților, sublimitatea Liturgiilor, poezia rugăciunilor, evlavie creștinilor, armonia cântărilor, strălucirea vaselor de aur, și petri prețioase, scumpetea și podoaba odăjdiiilor, măreția arhitectonică a bolților

și arta inspirată a icoanelor, toate sunt menite să aducă laudă și preamărire celui întreit sfânt, să facă cât mai strălucit dumnezeescul alaiu al Mielului, carele zilnic vine prin glasul preoților pe mii și mii de allare, fie în catedrale pompoase, fie în cele mai modeste biserică, să se jertfească pentru lume și să stea în mijlocul credincioșilor spre a fi adorat și iubit și spre a le împărți daruri și mângăieri cerești!

Și o! cât de mic și de neînsemnat trebuie să se simtă omul ori și câte distincții ar avea, în mijlocul cereștei priveliști de strălucire și pietate pe care ni-o oferă o solemnitate bisericească cași cea de azi! De aceea și eu distincția ce mi-s'a dat nu o socotesc de alta, decât ca un infinit de mic grăunte pe care cu inima plină de recunoștință îl pun la picioarele Mântuitorului Isus, de față aici în preasfânta Taină a Euharistiei, ca un preasmerit prinos de laudă și de mulțumită pentru acest dar și pentru cele nenumărate de cari în viață m'a învrednicit și pentru toate din adâncul inimei zicând: Nu nouă Doamne, nu nouă, ci numai tău fie mărirea (Ps. 113, 9.)

Iar fiind că după Dumnezeu aceasta distincție o dătoz vicarului său pe pământ Preafericitului Părinte Papa Piu al XI-lea, spre Roma, spre Roma eternă se îndreaptă sufletul meu plin de mulțumită, de unde sub înțeleapta și glorioasa lui ocărmuire alătea binefaceri și atâta mântuire de suflete se revarsă preste tot pământul. Și folosindu-mă de o expresie din cărțile ritului nostru oriental: sărutând urmele picioarelor lui,

doresc, ca bunul Dumnezeu să-l țină întru mulți ani și să-i ajute, ca roadele apostoliceștilor sale osteneli, mai ales în orient și îndeosebi în neamul nostru, cât mai îmbelșugate să fie.

Cu adâncă recunoștință și perfect devotament mă simt dator și Inalt Praesfinției Voastre, Părinte Episcop, care vrednic m'ai aflat a mă propune pentru această distincțiune. Neîncetat voiu ruga pe bunul Dzeu, ca să vă deie viață îndelungată și bună sănătate, ca strălucirea și înflorirea bisericei noastre și a diecezei, nu atât prin înălțarea și distingerea noastră a umiliților sfetnici colaboratori, ci mai mult, dupăcum și până aci cu multă admirație o-ați făcut, prin strălucirea și bogăția faptelor și a virtuților arhieresti să o arătați.

Primiți iarăși și voi iubiți și Venerați confracții membrii ai Ven. Capitlu deosebita mea mulțumită, pentru dragostea cu care și în ziua solemnă de azi mă îmbrățișați. Înălțarea mea este și a voastră. Bunul Dzeu să ne ajute ca să fim cu toții stâlpii și podoaba acestei biserice catedrale și vrednici slugitori la sfântul ei altar.

Vă mulțumesc și vouă la toți, iubiți credincioși, pentru că prin prezența voastră ați binevoit a ridică solemnitatea acestei sărbătoriri; și vă rog să cereți dela Domnul, ca și cu frumuseța sufletului să mă învrednicească. Și acum încheiu zicând: Măriți pe Domnul cu mine și să înălțăm numele Lui împreună" (Ps. 33, 3).

Rezolvirea cazului de morală și pastorală publicat cu No. Ord. 505/929.

I. Cazul dat.

„Maria, cu prilejul misiunilor populare, se mărturisește unui preot și primește canon să postească o săptămână. Dar înbolnăvindu-se, sănătatea i se sdruncină, iar medicul îi prescrise un regim, care făcea cu neputință postul.

Cu durere sufletească se duse la paroh și îl rugă să-i schimbe canonul, deoarece nu-l poate împlini pe motivul arătat mai sus. Parohul, însă, îi spuse cu gravitate, că numai acela poate schimba canonul, cine l-a și dat. Maria, îngrozită, că nu-și poate împlini canonul, se duse la preotul din comuna vecină și îi spuse năcazul sufletului. Acesta o mângâie zicând să fie liniștită, că deoarece canonul ei este cu neputință să-l îplinească, nu este obligată la nimic.

Biata femeie se zăpaci cu totul; nu mai știe ce să creadă: unul zice, că nu-l poate schimba decât cel care l-a dat; altul spune, că nu este obligată la nimic. Deci se hotărî să meargă deadreptul la protopopul să-l întrebe. Întrebă și pe protopopul. Ace-

sta îi spuse, că trebuie să facă din nou o mărturisire generală deoarece, fiind canonul o sentință sacramentală, numai printr'un act sacramental se poate schimba, indiferent că-l schimbă confesarul care l-a dat, sau altul.

Maria bucurându-se, se mărturisî de nou și primind deslegare i se dădu și alt canon în locul celui vechiu.

1° Se poate schimba canonul primit în mărturisire, și cine îl poate schimba?

2° E nevoie de schimbare în caz că împlinirea lui a devenit cu neputință?

3° Se poate schimba și afară de scaunul mărturisirii, sau numai în scaunul mărturisirii; sau, eventual, numai printr'un nou act sacramental, adecă prin o nouă mărturisire?

4° Cum trebuie judecată procedura celor trei preoți?

II. Rezolvire.

1. Principii.

Pentru rezolvirea acestui caz vom fixa, — pe baza autorităților probate în materie — principiile mo-

rale și pastorale prin aplicarea căroră, după practica bisericii, se face schimbarea canonului primit în mărturisire.

1° Schimbarea canonului primit în mărturisire se poate face, dar numai pe motiv just. Motiv just se consideră orice utilitate spirituală a penitentului. Când există motiv just schimbarea se poate face nu numai înlocuindu-se canonul vechiu cu altul de o valoare egală, dar mai potrivit pentru penitent, ci și cu unul mai mic.

2° Penitentul nu poate el însuși să-și schimbe canonul primit în mărturisire, nici chiar înlocuindu-l cu un lucru *evident mai bun*. Motivul este, că penitentul nu are facultate să ridice lucrarea morală bună la valoare de satisfacțiune sacramentală; aceasta o poate face numai acela, care are jurisdicțiune în forul sacramental.

3° Singur confesarul poate schimba canonul dat în mărturisire; și aceasta o poate face atât confesarul care a dat canonul, cât și un alt confesar.

4° Confesarul care a dat canonul îl poate schimba și în scaunul mărturisirii îndată după deslegare, înainte de ce s'ar fi depărtat penitentul; dar îl poate și afară de mărturisire, după mărturisire, câtă vreme aceasta operație se poate considera ca formând o unitate morală cu judecata sacramentală precedentă, ceea ce se poate întâmpla până la câteva zile după deslegare.

Confesarul care a dat canonul îl poate schimba și în cazul când nu și-ar mai aduce aminte exact de păcatele penitentului; ajunge pentru a putea schimba canonul să le cunoască în mod sumar, ceea ce se poate din o mărturisire generică, (nu generală), sumară; sau chiar și numai din mărimea și calitatea canonului dat, fără nici o altă mărturisire; mai vârtos, că fiecare confesar își cunoaște modul de a da canon, așa, că din el poate să judece și gravitatea păcatelor pentru cari s'a dat.

5° Alt confesar nu poate schimba canonul *numai în scaunul mărturisirii*; de oarece alt confesar nu poate deprinde puterea sacramentală asupra penitentului numai în scaunul mărturisirii. Dar nici în acest caz nu se cere ca penitentul să-și mărturisească de nou *toate* păcatele acuzate odată în mărturisirea anterioară la alt preot, și cu atât mai vârtos nu se cere mărturisire generală, ci ajunge și numai o mărturisire sumară, generică; sau eventual și numai din gravitatea și calitatea canonului poate să-și câștige confesarul o cunoștință sumară despre starea sufletească a penitentului, care este de ajuns pentru ca să poată schimba canonul. Motivul este, că aici nu se aduce o judecată nouă asupra singuraticelor păcate, cari sunt deja judecate și iertate, ci numai asupra dificultății de a împlini canonul, la ce nu se cere cunoașterea exactă și distinctă a păcatelor iertate dejă.

Prin urmare, ajunge dacă penitentul se prezintă în forul sacramental, ca să i se schimbe canonul fără să fie nevoie ca să i se dea și o nouă deslegare de păcate, afară de cazul când ar mărturisi și alte păcate nemărturisite.

6° Schimbarea canonului fiind un favor pentru penitent, el poate ori când să revină la canonul cel dintâiu.

7° Nu este obligat penitentul să îplinească canonul dat în mărturisire, și prin urmare nu este nici absolută nevoie de schimbarea canonului, în următoarele cazuri:

a) Când deslegarea a fost invalidă. Motivul este, că fiind împlinirea canonului o întregire a sacramentului, în acest caz, neexistând sacrament, nu are ce întregi;

b) Când a ajuns în imposibilitate de a împlini canonul, după principiul: „ad impossibile nemo obligatur.” E de notat, însă, că deși în acest caz nu este absolută nevoie de schimbarea canonului, totuși, având în vedere folosul sufletesc al penitentului, care deși nu poate împlini canonul dat, dar ar putea împlini alt canon mai potrivit, se poate schimba, sau mai vârtos dacă chiar o cere anume pentru *linistirea conștiinței*, trebuie schimbat.

c) Când penitentul a uitat cu desăvârșire canonul care l-a căpătat, indiferent că e vinovat sau nu de aceasta. În acest caz, însă, trebuie să meargă la confesarul care a dat canonul — dacă este cu puțință și presupunând că acela își mai aduce aminte ce canon a dat — și să-l întrebe. Dacă aceasta nu se poate, sau confesarul nu-și mai aduce aminte ce canon a dat, obligațiunea canonului, devenind cu neputință de împlinit, a încetat; penitentul, dacă vrea, poate să repețească mărturisirea păcatelor mărturisite și deslegate deja în mod valid, ca să capete un nou canon, dar nu este obligat la aceasta.

În caz că din vina lui a uitat canonul, trebuie, să descopere în proxima mărturisire păcatul acesta de care s'a făcut vinovat.

În legătură cu aceasta mai notăm că dacă penitentul a uitat de canonul primit și din devoțiune săvârșește tocmai acele lucrări pe cari i le-a impus confesarul, dar fără se gândească la împlinirea canonului, se consideră că a împlinit canonul și nu trebuie neliniștit pentru neîmplinirea lui, deoarece, de câte ori săvârșește cineva o lucrare liberă, totdeauna se presupune, că mai întâiu și-ar face datoria, dacă și-ar aduce aminte de ea.

2. Concluzie.

În principiile expuse se cuprinde răspunsul la întrebările de sub 1, 2, 3 și 4 în legătură cu cazul dat.

Advențiștii

Urmașul fruntașului adventist Miller scornî în America o deosebită prorocie, că sosirea lui Cristos ar avea loc în toamna anului 1874. Când Mântuitorul nu asculta de prorocia falsă, adventiștii ziceau că Isus trăia în mijlocul lor nevăzut și duhovnicește, dar că va veni în 1874 sau cel mai târziu în 1914. Dar în locul împărăției pământești a adventiștilor veni 1914 strașnicul războiu mondial; deci după prorociei sectari se prelungi termenul pentru sosirea lui Hristos până la 17 Decembrie 1917, dar nici atunci așteptarea lor nu se împlini. Deci sperau, că sfârșitul lumii va avea loc în 1925. Știm cu toții, că de atunci au trecut cinci ani, dar lumea mai stă și judecata cea din urmă o mai așteptăm.

Dar nu vede oare fiecare om cu o minte sănătoasă că adventiștii cu atâtea prorocii false, minciunoase se fac ridicoli? Oare o asemenea predică poate să se mai numească predică religioasă, și mai ales predică creștinească? Cristos însuși a zis: „Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele mele nu vor trece” (Marcu 3, 31). De au trecut înzădar atâtea prorocii ale adventiștilor, se vede, că ele nu sunt ale lui Cristos.

În Caucazul rusesc se ivi la 1842 o femeie, Sofia Spohn, care asemenea ca Miller în America, făgădui, că Cristos va veni din cer la Rusalii 1843, spre a duce pe credincioșii săi din Rusia la Ierusalim. Unii oameni o crezuseră și se pregătiseră de drum. Dar înzădar așteptau trei zile de rând, căci Cristos nu veni. A treia zi după Rusalii doi bărbați dintr'aceia, cari crezuseră pe femeia înșelătoare se duseră la primărie spre a face cunoscut, că Vinerea următoare pe la orele 12, se vor duce cu toții împreună la Ierusalim. Și într'adevăr, la timpul hotărît o grămadă mare de oameni plecară în frunte cu Sofia Spohn.

Daș un înalt funcționar al guvernului le tăie drumul și întrebă mai înainte de toate pe femeia nenorocită, cine îi făcuse descoperirile publicate de dânsa. Femeia așa se înfricoșă, încât nici nu putea să răspundă. Așa trecură cam trei ceasuri. Alaiul întreg al emigranților era îngenuchiat și se ruga cerând ajutor din cer. Dar, iată, nici un ajutor nu veni. Ei și Sofia, femeia înșelătoare, și toți credincioșii ei sub paza căzaciilor erau transportați cu de-a sila înapoi în satele lor.

Așa avem pilde din America și din Europa, că prorociile adventiștilor despre sosirea lui Isus nu sunt decât niște minciuni.

De crezi adventiștilor, nu crezi lui Cristos. Ei zic cu minciunile lor, că cunosc ziua judecării strașnice, Cristos a zis, că ziua aceea nu o cunosc nici măcar îngerii din cer. Și numai Cristos este calea, adevărul și viața, nu însă adventiștii.

Cu atât mai greu înțelegem, că unii creștini sunt așa de ușuratici să plătească acelor protivnici ai lui

Isus bani mulți. Adventiștii cer dela toți membrii secției lor a zecea parte a tuturor veniturilor. Și iată sunt astfel de creștini neînțelepți cari pentru un iconostas nou sau pentru reparația vechii lor biserici nu voiesc a da nimica, dar de vin adventiștii cu băzacoaniile lor, le duc banii grămadă fiecare săptămână. Într'adevăr, păcat de acești bani! Tocmai cu acești bani, agonisiți cu sudoarea bunilor noștri creștini, adventiștii tipăresc cărțile și broșurile lor și susțin pe predicatorii lor, cari călătoresc prin toată lumea, răspândesc greșelile lor și aduc zăpăceala cea mai mare în mințile omenești.

În Estonia un gospodar protestant cu o judecată sănătoasă îmi zise, că politica ar trebui să oprească predica adventiștilor. De sigur cugetul omului trebuie să fie liber față cu Dumnezeu, dar la adventiști nu-i vorbă da glasul cugetului, adventiștii lucrează cu răspândirea așteptărilor minciunoase, cu cari după pildele de mai sus au afățat și au înșelat poporul de multe ori. Ei câștigă pentru așteptările și făgăduielile lor pe oamenii ușuratici și tulbură pacea în familii și împiedică munca cinstită. Ceeace fac ei nu-i nici o libertate religioasă, ci o întrebuițare rea, un abus al libertății religioase.

Acea părere este foarte adevărată, am dori numai, ca așa să judece toți creștinii la noi.

Prin urmare nimeni dintre ai noștri să nu meargă la adunările sau la slujbele adventiștilor, ca nu cumva să se strice credința lui dreaptă și adevărată.

Știm cu toții, că sf. Ioan scrie (III 19) că lumina a venit în lume și au iubit oamenii mai vârtos întunericul decât lumina, căci erau faptele lor rele. Așa este și acuma. Înaintea ochilor tuturor oamenilor este lumina credinții noastre catolice, ea lucrește aproape de două mii de ani, ea este răspândită peste toate neamurile lumii, cu dânsa atâția sfinți ne-au dat pildele cele mai frumoase ale vieții noastre. Dumnezeu a întărit credința noastră cu atâtea minuni, dar, durere, oamenii au iubit mai vârtos întunericul decât lumina, unii oameni cred mai ușor predicatorului adventist, care poate nici nu este botezat, care n'are taina preoției creștinești, pe care nu l-a trimis nici un episcop pus de sfântul Duh, pe un astfel de om îl cred mai ușor decât pe duhovnicul lor, care are putere legiuită dela Dumnezeu să-i învețe, să-i sfințească cu sfintele taine și să-i cârmuiască în numele lui Cristos.

Un proverb german zice, că pe cel mincinos nu-l crede nimeni, nici măcar, de grăiește adevărul. Iată în asemenea proverbe se arată judecata sănătoasă a minții omenești. Dar, să dea Dumnezeu, să aibă toți credincioșii noștri o asemenea judecată sănătoasă să nu crează pe adventiști. De au venit ei cu atâtea făgăduieli minciunoase despre sosirea lui Isus, fiecare om înțelept trebuie să se țină de parte de dânsii.

Dar mi se va spune, că adventiștii tot trebuie

să fie drepti dacă atâția creștini alegă la dânșii și le plătesc chiar bani mulți. Nu-i greu să răspund la asemea cuvinte nechibzuite.

Cât de ușor pot fi oamenii înșelați vedem în trista pildă a lui Adam și a Evei. Lor le dăduse Dumnezeu singur viață și-i pusese în raiul pământesc și-i învăța însuși despre toate datorile lor. Care învățător putea să fie mai înalt, mai înțelept decât Dumnezeu, dela care binefăcători puteau oamenii să ia binefaceri mai mari și mai multe? Și iată totuși, și oamenii cei dintâi iubeau mai vârtos întunericul decât lumina; Adam și Eva credeau mai mult pe duhul cel rău, de cât pe Dumnezeu. Dela diavol nu luasere nici o binefacere, diavolul nu putea nici odată să dea oamenilor învățăături așa de bune și așa de înțelepte ca Dumnezeu, și totuși Adam și Eva voiesc m i bine să fie cu diavolul decât cu Dumnezeu. Oare este de mirat, dacă astăzi unii creștini cred mai ușor pe predicatorii adventiști, decât pe preotul lor, locșitorul legiuit al lui Dumnezeu.

Dar precum ușurința lui Adam și a Evei era un mare păcat, așa este și un mare păcat, de n'ai crede pe sfânta ta biserică catolică, nebiruită de porțile iadului, ci ai crede pe un venetic, care umblă derbedeu pe lume cu făgăduințele sale false, cu vorbele deadreptul protivnice cuvintelor lui Cristos.

Prin urmare, dacă chiar dintre cunoscuții tăi, dacă dintre vecinii prietenii, tăi și neamurile tale unii s'au făcut Adventiști, să nu te iei după pilda lor, creștine, ci adu-ți aminte, că cine nu va ascultă nici de biserică, să-și fie fie ca un păgân și vameș. (Mat. 18, 17)

Deci, să nu pleci urechea Ta la învățăturile false ale Adventiștilor, să nu le dai nici măcar degetul cel mic, căci îți iau mâna întreagă, ba te iau chiar pe tine întreg. Să nu cheltuiești banii tăi pentru adunările lor nici să le faci o pomană pentru scopurile lor, să întrebi pe parohul Tău, cine este cu adevărat sărac în parohia ta, ca să-l sprijiești, sau să întrebi, ce trebuie bisericii, ca să-o ajuți ori singur, ori cu alți creștini buni ca să ai răsplata celor milostivi.

P. Felix Wiercinski S. I.

NOUI

JEAN CARRÈRE

TRIUMFUL PAPAȚIȚII

Tradusă de Societatea „Sf. Ioan Gură de Aur“, Oradea.
CUPRINDE:

Prefață, de Pr. Dr. Al. L. Tăutu — Pentru ce este Roma eternă — Tu es Petrus — Petru și Cezar — Chestiunea Romană — Spre viitor; Adaos: Legea garanților — Tratatul din 11 Febr. 1929 între Sf. Scaun și Italia — Concordatul cu Italia — Statul papal — Lista papilor și a împăraților. — Prețul Lei: 100.— :: Se poate comanda dela Seminarul Teologic. unlt, Oradea, Parcul St. cel Mare No. 8.

CRONICI

Noui Cardinali. In consistorul secret din 16 Decembrie 1919 Sf. Părinte Papa Piu XI. a numit următorii Cardinali noi:

Mons. Em. Gonsales Cerejeira, patriarh de Lisabona; *Mons. Iosif Mac Rory*, Arhiepiscop de Armagh, Primatele Irlandei; *Mons. Carol Dalmatju Minoretti*, Arhiepiscop de Genova, Italia; *Mons. Ioan Verdier*, Arhiepiscopul Parisului; *Mons. Pacelli*, fost Nunțiu la Berlin, noul secretar de stat; *Mons. Ludovic Lavitrano*, Arhiepiscop de Palermo.

Un jubileu fără șgomot. In ziua de 1 Ianuarie 1930 împlinindu-se 10 ani de păstorie a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Vasile, toată preoțimea Blajului, în frunte cu Preav. Capitulul metropolitan, profesorii tuturor școalelor, reuniunile și toți conducătorii vieții publice s'au prezentat la Inaltul Ierarh prezântându-i omagiile și manifestând cele mai adânci sentimente de alipire fiască. Au fost aceste niște momente pline de emoție sufletească în fața aceluia care, urmând pilda Mântuitorului, suferind muncește pentru binele bisericii și mântuirea sufletelor.

Din multele și marile lucrări realizate de Inaltul Păstor amintim: 1. Orfelinatul dela Obreja; 2. In legătură cu acest Orfelinat a deschis o școală de meserii „Sf. Iosif“ la Blaj; și o școală de menaj pentru fete la Obreja; 3. Pentru conducerea Orfelinatului a întemeiat în Blaj Congr. Surorilor „Născătoarea de Dumnezeu și pururea Vergură Maria“, — aceasta Congregațiune are 51 de călugărițe cari conduc internatul școalelor secundare de fete din Blaj, supraveghează orfanele din Obreja, îngrijesc bolnavii în sanatoriu din Aiud, în sanatoriu „Mihai Bravu“ din Craiova și în cel din Geoagiul de jos; conduc un cămin pentru studentele universitare din Cluj; 4. A ostenit pentru înființarea „Institutului Recunoștinței“ în care se adăpostesc: liceul de fete, șoala normală de fete și internatul școlilor secundare de fete. 5. A lărgit liceul de băieți dublându-i clasele; a zidit o nouă școală normală pentru băieți; o școală comercială sup. pentru băieți și una pentru fete. 6. A renovat biserică catedrală și a donat mănăstirei de călugărițe întemeiată de dânșul suma de peste un milion și jumătate lei. Lucrurile sunt mult grăitoare.

Rugăm pe milostivul și înduratul Dumnezeu să-și reverse darul său mângăitor și întăritor peste I. P. S. S. Mitropolitul nostru Vasile pe care să-l dăruiască sfintelor sale biserici sănătos și întru zile îndelungate drept îndreptând cuvântul adevărului.

Intru mulți ani Stăpâne!

AVIZ! Examenele particulare la liceul de stat „Emanuil Gojdu“ se vor începe în 25 Ianuarie a. c. la orele 8 a. m. Fiecare elev va plăti 58.— lei de materie. Oradea, la 14 Ianuarie 1930. Direcțiunea.

Toată lumea fericită pe Papa.

Cu prilejul jubileului de 50 de ani de preoție al Sf. Părinte toată lumea creștină — catolică și acatolică — a trimis felicitări și daruri Marelui Pontif. Ba chiar și păgânii. Așa senatorul Bar-Yasuhi din Tokio a trimis Papei o cutie frumoasă și o scrisoare plină de admirație; Regenta Travancorei (India) a trimis o scrisoare omagială prin Legațiunea engleză.

Invenția Păr. Liviu Fogaș. Păr.

Liviu Fogaș român-unit în America, aparținător diecezei noastre a inventat un nou vas cu care se speră să se poată traversa oceanul cu o viteză de 200 de mile pe oră. Presa americană se exprimă elogios despre invenția Păr. Fogaș. Ziarul „America” din 11 Decembrie 1929 aduce fotografia noii invenții. Vasul este denumit „Demonul vitezei” și este așa construit, că nu se poate scufunda. Ne bucurăm de succesul Păr. L. Fogaș, și îi dorim să poată realiza și celelalte planuri pe cari le-a dus cu sine în . . . America.

Calendarul sovietic. În raiul bolșevic, unde stăpânește încă și acum cea mai îngrozitoare tereore, unde până și noțiunea de libertate s'a șters din practica vieții, s'a făcut încă o reformă menită să rupă ori ce legătură cu trecutul și să șteargă și pomenirea erei creștine: s'a terminat reforma calendarului sovietic. Era bolșevică începe dela revoluția din Octombrie înainte de aceasta cu 14 ani; deci ei trăiesc în al 14 an dela revoluția bolșevică. Anul începe cu 1 Noembrie, are 12 luni din câte 30 zile. Doamne, multe mai răbdă pământul pe spinarea lui.

BIBLIOGRAFIE

A apărut: **Strastnic**, cuprinde rânduiala sfințelor și dumnezeieștilor slujbe din săptămâna Paștilor, acum întâia oră tipărit cu litere străbune. Blaj 1929. Prețul, legat: 270 Lei.

Irina Berinde: *Scrisori către Ana-Maria.* — Cu o prefață de Păr. Dr. Al. L. Tăutu, prof. de teol. Cuprinde 11 scrisori cu îndemnuri și sfaturi creștinești pentru eleve. Este o cărticică bine îngrijită, care pentru prețioasele îndemnuri ce conține, o recomandăm cu căldură tuturor, dar mai ales elevelor, cărora este destinată. Se poate cumpăra dela Soc. lit a teol. rom. uniți. Oradea, Parcul Ștefan cel Mare 8. Prețul: 10 Lei.

Al. Giuglea: *„Lămurirea calendarului.”* („Cunoștințe Folositoare” Seria B Nr. 43.) D-l Al. Giuglea, prof. la liceul din Sibiu, ne dă într'o Broșurică unele lămuriri folositoare pentru explicarea îndreptării calendarului. Lămuririle sunt scrise pentru popor, și sunt bune. Nu înțelegem însă, pentru ce se

fereste autorul să spună cine a făcut îndreptarea calendarului în 1582, când zice, că „socotirea s'a făcut ca și la noi”; cine a fost acela după acărui nume se numeste calendarul „Gregorian”? Spune despre calendarul „Julian”, că se numește așa după „numele făcătorului său”, *Iuliu Cezar*, împărat păgân, al cărui calendar fu primit de toți creștinii; dar cel „Gregorian” de ce să nu se poată spune, că se numește așa după Papa Romei *Grigorie XIII*? Cărticica face parte din excelența, bibliotecă de popularizare a cunoștințelor folositoare de sub direcția d-lui I. Simionescu, prof. univ., dar cunoștințele sunt numai atunci „folositoare” dacă sunt și exacte, adevărate. În colo lămuririle celelalte sunt scrise toate pe înțelesul tuturor. Se capătă pentru Lei: 5.

Calendarul „Presa Bună” din Iași pe anul 1930. Este unul dintre cele mai frumoase calendare pe 1930. Cuprinde un bogat și variat material privitor la viața bisericii catolice din lumea întreagă și din România, cu numeroase fotografii bine reușite. Îl recomandăm tuturor cititorilor noștri. Prețul Lei: 30.

Almanahul rev. catolice „Viața” pe anul 1930. Se prezintă în condițiuni foarte bune. Pe lângă partea calendaristică obicinuită are un bogat și variat cuprins distractiv și instructiv, pe lângă aceasta este și leștin: 15 Lei. Se poate comanda dela „Serafica” Inst. de Arte Grafice și Editură Hălăucești (jud. Roman) și dela Redacția rev. „Viața”, Seminarul franciscan, Hălăucești (jud. Roman).

Orientalia Christiana. Vol. XVIII; Nr. 58 Ianuarie Febr. 1930. N. D. Baumgarten: Chronologie ecclésiastique des terres russes du X-e au XIII-e siècle.

Irénikon, revue des Bénédictins D'Amay-Sur-Meuse (Belg.) tom. IV. N. 10. Dom André Stoelen: L'année liturgique byzantine.

HÖNIG FRIDERIC

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21.

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopote. — Condițiuni avantajoase de plată.

Fondată
la anul 1840.

